

Mál nr. 99/2016**M
og****vátryggingafélagið V v/ ábyrgðartryggingar bifreiðar.****Ágreiningur um meðábyrgð farþega í bifreið vegna stórkostlegs gáleysis.****Gögn.**

Málskot, móttakið 31.3.2016, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 19.4.2016, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Aðfaranótt mánudagsins 14. júlí 2014 var bifreiðinni A ekið vestur Vífilsstaðaveg áleiðis yfir gatnamót Hafnarfjarðarvegur. Í sömu andrá var bifreið ekið norður Hafnarfjarðarveg og varð árekstur með bifreiðunum á gatnamótunum. Ekki er um það deilt að A var ekið inn á gatnamótin andspænis rauðu ljósi og B, ökumaður A, telst eiga sök á árekstrinum. M var farþegi í A og varð fyrir meiðslum við áreksturinn. A var vátryggð lögboðinni ábyrgðartryggingu hjá V og hefur M krafist bóta úr ábyrgðartryggingunni fyrir líkamstjón sitt. V hefur fallist á greiðsluskyldu, en telur að skerða beri bætur um 2/3 hluta vegna meðábyrgðar M þar sem hann hafi umrætt sinn þegið far með ökumanni sem var undir áhrifum fíkniefna og með því verið meðvaldur að tjóninu með háttsemi sem verður metin honum til stórkostlegs gáleysis. M hefur ekki fallist á afstöðu V.

Tveir farþegar voru í A, M og stúlkan D. Við rannsókn málsins fundust á M efni sem voru talin vera kannabis. Í framburðarskýrslu sem tekin var af M 8. desember 2014 kvað hann magn þeirra fíkniefna sem á honum fundust hafa verið „einn stór böddi“. Í framburðarskýrslu sem tekin var af B 26. nóvember 2014 kvaðst hann á föstudagskvöldinu fyrir slysið hafa verið í samkvæmi ásamt M sem væri vinur hans. Í samkvæminu hafi hann prófað kannabis, amfetamín, MDMA og kokaín. Einn í samkvæminu hafi aðstoðað hann við að komast yfir A sem væri í eigu föður hans og hafi dvalist utanþegar þessa helgi. Laugardagsnóttina hafi hann, M og D ákveðið að fara í útilegu á sunnudeginum. Um nóttina hafi þau farið af stað á A og ætlað að verða sér úti um tjald. Í þeirri ferð hafi hann sofnað undir stýri og lent í umferðaróhappinu. Áður en hann ók af stað hafi M sagt við sig að sér væri óhætt að aka bifreiðinni þar sem fíkniefnin sem hann tók inn myndu einungis mælast í honum í einn sólarhring. Nánar lýsti hann fíkniefnaneyslu sinni svo: „Ég var búinn að neyta þrjár jónur af kannabis, tvær línur af amfetamíni, þrjár línur af kokaíni og MDMA.“ Hann kvaðst ekki hafa fundið fyrir áhrifum fíkniefna við aksturinn.

Í þágu rannsóknar málsins voru í kjölfar slyssins tekin þvag- og blóðsýni úr B. Samkvæmt matsgerð rannsóknarstofu í lyfja- og eiturefnafræði við Háskóla Íslands fannst í þvagsýninu MDMA og kannabínóíðar og í blóðsýninu MDMA 340 ng/ml og tetrahýdrókannabínól 0,5 ng/ml. Eru efni þessi sögð vera í flokki ávana- og fíkniefna sem óheimil eru á íslensku forráðasvæði. Ökumaður teljist því hafa verið óhæfur til þess að stjórna ökutæki örugglega þegar slysið varð, sbr. 2. mgr. 45. gr. a umferðarlaga nr. 50/1987 með síðari breytingum.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 88. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 skal sá sem ábyrgð ber á skráningarskyldu vélknúnu ökutæki bæta það tjón sem hlýst af notkun þess enda þótt tjónið verði ekki rakið til bilunar eða galla á tækinu eða ógætni ökumanns. Bætur fyrir líkamstjón má þó lækka eða fella niður ef sá sem varð fyrir tjóni var meðvaldur að tjóninu af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi, sbr. 2. mgr. sömu gr. Enginn má stjórna eða reyna að stjórna vélknúnu ökutæki ef hann er undir áhrifum ávana- og fíkniefna sem bönnuð eru á íslensku yfirráðasvæði samkvæmt lögum um ávana- og fíkniefni og reglugerðum settum samkvæmt þeim og mælist slík efni í blóði eða þvagi ökumanns telst hann vera undir áhrifum ávana- og fíkniefna og óhæfur til að stjórna ökutæki örugglega, sbr. 1. og 2. mgr. 45. gr. a laganna, sbr. 5. gr. laga nr. 66/2006 um breytingu á þeim.

Í máli þessu snýst ágreiningur aðila um það hvort M hafi vitað eða mátt vita, er hann settist upp í bifreiðina hjá B áður en slysið varð, að B væri vegna undanfarandi neyslu fíkniefna ófær um að

aka bifreiðinni örugglega, þannig að virt verði honum til stórkostlegs gáleysis að hafa þegið far með B.

Ekki er um það deilt að M og B voru saman í samkvæmi á föstudagskvöldi áður en slysið varð. Í samkvæminu neytti B talsverðs magns fikniefna. Ekki virðist heldur um það deilt að áður en ferðin hófst hafði M á orði við B að fikniefni þau sem B hafði neytt ættu ekki að finnast við mælingu. Samkvæmt þessu verður að telja sannað að M hafi vitað af fikniefnaneyslu B áður en ökuferðin hófst og sýndi M stórkostlegt gáleysi þegar hann tók sér far með B umrætt sinn. Með vísan til 2. mgr. 88. gr. ufl. og þegar litið er til þess hver aðdragandi ökuferðarinnar var þykir rétt að bætur til M skuli skertar um helming.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum að helmingi fyrir líkamstjón sitt úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 7. júní 2016.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.